Zaaknummer: 0098219267
Documentnummer: 0098602294

gemeente Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Portefeuillehouder	Tom Hartog
Griffier	0561-691**220**
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	3
Begrotingswijziging	
Stukken ter inzage	

ONDERWERP	REDEN VOORSTEL
Verzoekt de raad kennis te nemen van het vastgestelde Jaarverslag StartWijzer 2022-2023 en Actieplan 2022-2024	☐ Kaderstellen ☐ Controleren ☐ Budget autoriseren ☐ Consulteren ☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. Kennis te nemen van het vastgestelde Jaarverslag StartWijzer 2022-2023 en Actieplan 2022-2024.

BIJLAGEN (worden meegezonden)
- Bijlage 1 :Kerncijfers Doorstroompunt Startwijzer en leerplicht 2022-2023 0098602310
- Bijlage 2 :Financiële Doorstroom jaarverslag Startwijzer 2022-2023 0098602296
- Bijlage 3 :Jaarverslag Doorstroompunt Startwijzer 2023 Verantwoording 0098602297

Aan de gemeenteraad

INLEIDING
In het kader van samenwerking en uniforme werkwijze in regio De Friese Wouden is er een regionaal jaarverslag leerplicht en Doorstroompunt 2022-2023 opgesteld. In dit jaarverslag zijn de belangrijkste gegevens met betrekking tot verzuim en voortijdig schoolverlaten tijdens het schooljaar 2022-2023 opgenomen.(bijlage1).

In het vastgestelde Actieplan van 2022-2024 blijft Startwijzer zich richten op alle jeugdigen een opleiding te bieden op het hoogst haalbare en meest passende niveau te kunnen voltooien en zo een goede start te kunnen maken in onze maatschappij en arbeidsmarkt. (bijlage 2).

Daarnaast heeft StartWijzer een wettelijke opdracht in de uitvoering van Doorstroompunt taken op het gebied van mbo-leerplicht en voortijdig schoolverlaten (VSV) voor alle zeven gemeenten in regio De Friese Wouden. Hiervoor is in afstemming met de regiogemeenten een begroting voor 2024 opgesteld (bijlage 3).

ARGUMENTEN
1. Ter uitvoering van de leerplichtwet dient het jaarverslag Doorstroompunt Startwijzer 2022-2023 en Actieplan 2022-2024 0098602297 te worden vastgesteld door het college van B&W. Als het college van B&W het jaarverslag en Actieplan heeft vastgesteld wordt dit ter kennisgeving aan de raad gestuurd.

2. Conform de Leerplichtwet 1969 artikel 25 doet het college verslag aan de raad over de wijze waarop toezicht op de Leerplichtwet is uitgevoerd. Hiervoor is in dit voorstel ook een toelichting gegeven op enkele bijzondere kenmerken uit het jaarverslag voor de Gemeente Weststellingwerf en de regio.

3. Het ministerie van OCW stelt middelen beschikbaar aan de centrumgemeente Smallingerland voor uitvoering van de reguliere Doorstroompunt-taken en het regionaal programma VSV en Jikp in regio De Friese Wouden. Om deze taken goed uit te voeren is een begroting gemaakt voor 2024.

KANTTEKENINGEN
Gemeenten hebben de taak te waarborgen dat jongeren optimaal van het recht op onderwijs gebruik kunnen maken. Dit is verankerd in de Leerplichtwet 1969 en de Wet Regionale Meld- en coördinatiefunctie (RMC). De kern van deze taak ligt in het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Signaleren, zorg en handhaven staan hierbij centraal.
Conform de leerplichtwet artikel 25, doet het college verslag aan de raad over de wijze waarop de Leerplichtwet in het voorgaande schooljaar is gehandhaafd. De gemeenteraad ontvangt de stukken ter kennisgeving.

Met deze gemeenschappelijke aanpak in samenwerking met de 7 andere gemeenten is de zorg vanuit de leerplicht en handhaving gewaarborgd. Leerplichtwet 1969 en Doorstroompunt-wetgeving (WEB, WVO, WEC).

AANPAK/UITVOERING
In het Jaarverslag van 2022-2023 en actieplan de belangrijkste uitkomsten op een rij:

Aantal leerlingen:
Binnen regio de Friese Wouden waren er gedurende het schooljaar 2022-2023 in totaal 38.250 leerlingen leer- en kwalificatie plichtige leerlingen (van 5 tot 18 jaar). Waarvan 3764 woonachtig in Weststellingwerf zijn. Voor Weststellingwerf is dit uitgesplitst in:
- het regulier primair onderwijs in 2036 leerlingen; stijging van 9 ten opzichte van vorig jaar

- het speciaal primair onderwijs 483 leerlingen: daling van 4 ten opzichte van vorig jaar
- het voortgezet regulier onderwijs 1334 leerlingen; daling van 12 ten opzichte van vorig jaar
- het voortgezet speciaal onderwijs 40 leerlingen; daling van 6 ten opzichte van vorig jaar

Thuiszitters
Het gaat hier om de formele thuiszitters, ofwel de jeugdigen met een schoolinschrijving die langer dan 4 weken zonder geldige reden afwezig zijn (LRV) en leerplichtige jeugdigen zonder schoolinschrijving (AV).

In het schooljaar 2022-2023 binnen de Friese Wouden was dit 31 in het geheel inclusief speciaal onderwijs.
Voor Westtellingwerf betrof dit:

Ongeoorloofde thuiszitters
LVR – kortere dan 4 weken;
- regulier onderwijs; aanvang van dit schooljaar 8 einde en van het schooljaar 0 leerlingen
- speciaal onderwijs; aanvang van dit schooljaar 4 einde en van het schooljaar 1 leerling

AV- zonder schoolinschrijving:
- Regulier onderwijs; aanvang van dit schooljaar 3 en einde van het schooljaar 1 leerling
- Speciaal onderwijs ;aanvang van dit schooljaar 5 en einde van dit schooljaar 0 leerlingen

Geoorloofde en vaak onzichtbare thuiszitters
StartWijzer maakt zich veel zorgen over alle jeugdigen die om wat voor reden dan ook voor langere tijd thuis komen te zitten. We streven ernaar om deze volledige groep zo goed mogelijk in kaart te krijgen en het verzuim te voorkomen of te beperken. Echter, daar waar het niet om de langdurig relatief verzuimers en de absoluut verzuimers gaat, hebben wij (nog) geen grondslag om die gegevens te ontvangen. Jongeren die geoorloofd thuis zitten, hebben wij dus niet goed in beeld. De kwetsbaarheid van deze jongeren is een aandachtspunt om nog meer samen te gaan werken met het onderwijs en de GGD om zo beter zicht te krijgen op de doelgroep en deze in beeld te krijgen en de duur van het thuiszitten te verkorten en te voorkomen. Daarom is dit onderwerp een belangrijk aandachtsgebied in het actieplan van Startwijzer.

Vrijstellingen
Wanneer een kind niet deel kan nemen aan het onderwijs kunnen er uitzonderingen plaats. In de leerplichtwet van 1969 worden de volgende uitzonderingen genoemd in Artikel 5
Te weten:
Artikel 5a, 5b en 5c
Deze jeugdigen zijn vrijgesteld van het hebben van een schoolinschrijving vanwege:
- **a.** Lichamelijke en/of psychische problematiek
  – In Weststellingwerf betreft dit 14 leerlingen.
- **b.** Overwegende bedenkingen tegen de richting van nabijgelegen scholen
  - In Westtellingwerf betreft 6 leerlingen.
- **c.** Een schoolinschrijving in het buitenland
  - In Weststellingwerf betreft 3 leerlingen.

Aantal studenten op het MBO
Bij het aantal ingeschreven studenten op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) wordt Onderscheid gemaakt tussen de kwalificatie plichtige studenten in de leeftijd van 18- en de studenten in de leeftijd van 18+. De 18+ studenten vallen buiten de leer- en kwalificatieplichtwet.
Als we de cijfers vanuit de regio Friese Wouden breed bekijken betreft het aantal leerlingen dat deel neemt aan het Mbo tot 18 jaar gaat het om totaal 3106 leerlingen met een stijging van 31 leerlingen.
Voor Weststellingwerf betreft dit 328 leerlingen en is er sprake van een stijging van 18 leerlingen.
Tussen de 18 en 23 jaar betreft het 452 leerlingen die deelnamen aan het MBO. Hierin is een lichte

daling te zien van 7 leerlingen. Dit is waarschijnlijk te verklaren doordat er veel werk is momenteel op de arbeidsmarkt wat voor jongeren een reden kan zijn om hun scholing te beëindigen. In de regio Friese Wouden breed is dit 173.

Een ander aandachtspunt is dat jongeren vaak nog niet altijd een goed beeld hebben van hun mogelijkheden en vaak een verkeerde studiekeus maken. Het ontbreken van goede begeleiding in de overstapmomenten van schol naar school en van school naar werk blijven cruciale momenten waarin jongeren nog blijven uitvallen.

Voortijdig schoolverlaters (VSV).
Een voortijdig schoolverlater (vsv'er) is een jongere die het onderwijs heeft verlaten zonder startkwalificatie (een diploma op minimaal havo, vwo of mbo-2 niveau). Binnen de regio breed vanuit de Friese Wouden gaat het om totaal 790 jongeren en is er spraken van een stijging van 117 jongeren. Voor Weststellingwerf gaat het in totaal om 68 leerlingen en is er sprake van een daling van 8 jongeren.

Om een goed beeld te krijgen van de achterliggende oorzaken is de VSV-ers doelgroep in vier categorieën gedeeld:

- **Loopbaantwijfelaars:** jongeren die problemen ondervinden met het vinden van de juiste opleiding of het afronden van de huidige opleiding, maar wel open staan voor het volgen van een opleiding op een later moment.
- **Opstappers:** jongeren die een bewuste keuze maken de school te verlaten, omdat ze aan het werk (willen) gaan en geen intentie hebben om op een later moment weer een opleiding op te pakken.
- **Niet-kunners:** Jongeren die cognitief niet in staat zijn een startkwalificatie te behalen.
- **Overbelasten:** jongeren die door een opeenstapeling van problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om een opleiding te volgen.

Voor Weststellingwerf betekend het dat de grootste zorg zich concentreert op de jongeren die overbelast zijn (32,3%) en de opstappers(32,3 %). Voor de loopbaantwijfelaars (21,3% ligt een uitdaging om ze verbonden te houden aan het onderwijs. Voor de niet-kunners (21,3%) is het belangrijk om het meest hoog haalbare te halen qua onderwijs.

Handhaving
Het college heeft besloten een aanvullende samenwerkingsovereenkomst (addendum) aan te gaan en ter uitvoering daarvan als centrumgemeente 3 BOA s domein III-Onderwijs aan te stellen. Deze BOA' s voeren werkzaamheden uit voor de hele regio De Friese Wouden.

Alle beslispunten zijn de afgelopen twee jaar door de lokaal onderwijsbeleidsmedewerkers met desbetreffende afdelingen/ ambtenaren binnen de eigen gemeente besproken. De 7 gemeenten hebben de beslissingen ambtelijk besloten.

Jongeren in een kwetsbare positie
Het Doorstroompunt heeft de wettelijke taak om jongeren in een kwetsbare positie (JIKP) te monitoren en indien nodig te begeleiden bij een volgende stap richting vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. De wettelijke definitie geeft aan dat het bij jongeren in een kwetsbare positie gaat om jongeren uit het voorgezet speciaal onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro), vmbo-basisberoeps en de entree-opleiding.
Regionaal (De Friese Wouden) is afgesproken om ook jongeren van de internationale schakelklas (isk) hieronder te scharen.

Aantal leerlingen:
Binnen regio de Friese Wouden waren er gedurende het schooljaar 2022-2023 in totaal 38.250 leerlingen leer- en kwalificatie plichtige leerlingen (van 5 tot 18 jaar). Waarvan 3764 woonachtig in Weststellingwerf zijn. Voor Weststellingwerf is dit uitgesplitst in:

- het regulier primair onderwijs in 2036 leerlingen; stijging van 9 ten opzichte van vorig jaar

- het speciaal primair onderwijs 483 leerlingen: daling van 4 ten opzichte van vorig jaar
- het voortgezet regulier onderwijs 1334 leerlingen; daling van 12 ten opzichte van vorig jaar
- het voortgezet speciaal onderwijs 40 leerlingen; daling van 6 ten opzichte van vorig jaar

Thuiszitters
Het gaat hier om de formele thuiszitters, ofwel de jeugdigen met een schoolinschrijving die langer dan 4 weken zonder geldige reden afwezig zijn (LRV) en leerplichtige jeugdigen zonder schoolinschrijving (AV).

In het schooljaar 2022-2023 binnen de Friese Wouden was dit 31 in het geheel inclusief speciaal onderwijs.
Voor Westtellingwerf betrof dit:

Ongeoorloofde thuiszitters
LVR – korter dan 4 weken;
- regulier onderwijs; aanvang van dit schooljaar 8 einde en van het schooljaar 0 leerlingen
- speciaal onderwijs; aanvang van dit schooljaar 4 einde en van het schooljaar 1 leerling

AV- zonder schoolinschrijving:
- Regulier onderwijs; aanvang van dit schooljaar 3 en einde van het schooljaar 1 leerling
- Speciaal onderwijs ;aanvang van dit schooljaar 5 en einde van dit schooljaar 0 leerlingen

Geoorloofde en vaak onzichtbare thuiszitters
StartWijzer maakt zich veel zorgen over alle jeugdigen die om wat voor reden dan ook voor langere tijd thuis komen te zitten. We streven ernaar om deze volledige groep zo goed mogelijk in kaart te krijgen en het verzuim te voorkomen of te beperken. Echter, daar waar het niet om de langdurig relatief verzuimers en de absoluut verzuimers gaat, hebben wij (nog) geen grondslag om die gegevens te ontvangen. Jongeren die geoorloofd thuis zitten, hebben wij dus niet goed in beeld. De kwetsbaarheid van deze jongeren is een aandachtspunt om nog meer samen te gaan werken met het onderwijs en de GGD om zo beter zicht te krijgen op de doelgroep en deze in beeld te krijgen en de duur van het thuiszitten te verkorten en te voorkomen. Daarom is dit onderwerp een belangrijk aandachtsgebied in het actieplan van Startwijzer.

Vrijstellingen
Wanneer een kind niet deel kan nemen aan het onderwijs kunnen er uitzonderingen plaats. In de leerplichtwet van 1969 worden de volgende uitzonderingen genoemd in Artikel 5
Te weten:
Artikel 5a, 5b en 5c
Deze jeugdigen zijn vrijgesteld van het hebben van een schoolinschrijving vanwege:
b. Lichamelijke en/of psychische problematiek
– In Weststellingwerf betreft dit 14 leerlingen.
b. Overwegende bedenkingen tegen de richting van nabijgelegen scholen
- In Westtellingwerf betreft 6 leerlingen.
c. Een schoolinschrijving in het buitenland
- In Weststellingwerf betreft 3 leerlingen.

Aantal studenten op het MBO
Bij het aantal ingeschreven studenten op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) wordt Onderscheid gemaakt tussen de kwalificatie plichtige studenten in de leeftijd van 18- en de studenten in de leeftijd van 18+. De 18+ studenten vallen buiten de leer- en kwalificatieplichtwet.
Als we de cijfers vanuit de regio Friese Wouden breed bekijken betreft het aantal leerlingen dat deel neemt aan het Mbo tot 18 jaar gaat het om totaal 3106 leerlingen met een stijging van 31 leerlingen.
Voor Weststellingwerf betreft dit 328 leerlingen en is er sprake van een stijging van 18 leerlingen.
Tussen de 18 en 23 jaar betreft het 452 leerlingen die deelnamen aan het MBO. Hierin is een lichte

daling te zien van 7 leerlingen. Dit is waarschijnlijk te verklaren doordat er veel werk is momenteel op de arbeidsmarkt wat voor jongeren een reden kan zijn om hun scholing te beëindigen. In de regio Friese Wouden breed is dit 173.

Een ander aandachtspunt is dat jongeren vaak nog niet altijd een goed beeld hebben van hun mogelijkheden en vaak een verkeerde studiekeus maken. Het ontbreken van goede begeleiding in de overstapmomenten van schol naar school en van school naar werk blijven cruciale momenten waarin jongeren nog blijven uitvallen.

Voortijdig schoolverlaters (VSV).
Een voortijdig schoolverlater (vsv'er) is een jongere die het onderwijs heeft verlaten zonder startkwalificatie (een diploma op minimaal havo, vwo of mbo-2 niveau). Binnen de regio breed vanuit de Friese Wouden gaat het om totaal 790 jongeren en is er spraken van een stijging van 117 jongeren. Voor Weststellingwerf gaat het in totaal om 68 leerlingen en is er sprake van een daling van 8 jongeren.

Om een goed beeld te krijgen van de achterliggende oorzaken is de VSV-ers doelgroep in vier categorieën gedeeld:

- **Loopbaantwijfelaars:** jongeren die problemen ondervinden met het vinden van de juiste opleiding of het afronden van de huidige opleiding, maar wel open staan voor het volgen van een opleiding op een later moment.
- **Opstappers:** jongeren die een bewuste keuze maken de school te verlaten, omdat ze aan het werk (willen) gaan en geen intentie hebben om op een later moment weer een opleiding op te pakken.
- **Niet-kunners:** Jongeren die cognitief niet in staat zijn een startkwalificatie te behalen.
- **Overbelasten:** jongeren die door een opeenstapeling van problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om een opleiding te volgen.

Voor Weststellingwerf betekend het dat de grootste zorg zich concentreert op de jongeren die overbelast zijn (32,3%) en de opstappers(32,3 %). Voor de loopbaantwijfelaars (21,3% ligt een uitdaging om ze verbonden te houden aan het onderwijs. Voor de niet-kunners (21,3%) is het belangrijk om het meest hoog haalbare te halen qua onderwijs.

Handhaving
Het college heeft besloten een aanvullende samenwerkingsovereenkomst (addendum) aan te gaan en ter uitvoering daarvan als centrumgemeente 3 BOA s domein III-Onderwijs aan te stellen. Deze BOA' s voeren werkzaamheden uit voor de hele regio De Friese Wouden.

Alle beslispunten zijn de afgelopen twee jaar door de lokaal onderwijsbeleidsmedewerkers met desbetreffende afdelingen/ ambtenaren binnen de eigen gemeente besproken. De 7 gemeenten hebben de beslissingen ambtelijk besloten.

Jongeren in een kwetsbare positie
Het Doorstroompunt heeft de wettelijke taak om jongeren in een kwetsbare positie (JIKP) te monitoren en indien nodig te begeleiden bij een volgende stap richting vervolgonderwijs, werk of dagbesteding. De wettelijke definitie geeft aan dat het bij jongeren in een kwetsbare positie gaat om jongeren uit het voorgezet speciaal onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro), vmbo-basis beroeps en de entree-opleiding.
Regionaal (De Friese Wouden) is afgesproken om ook jongeren van de internationale schakelklas (isk) hieronder te scharen.

Actieplan
In het actieplan dat in 2022 door de zeven colleges is vastgesteld, beschrijven we de acties die het Doorstroompunt in de periode 2022-2024 uitvoert. In het jaarverslag kunt u lezen wat de actuele stand van zaken is voor de onderdelen van dit actieplan.
Het actieplan met alle informatie vindt u in de bijlage van deze brief.

COMMUNICATIE
Het jaarverslag, de begroting en het cijferoverzicht van de regio zijn beschikbaar gesteld aan alle gemeenten binnen de regio De Friese Wouden. Deze stukken zijn afgestemd in het regionale portefeuillehouders overleg onderwijs op 7 februari 2024. Samenwerkingspartners worden op de hoogte gesteld dat de kerncijfers op de website van startWijzer worden geplaatst. Overige stukken zijn opvraagbaar.

DUURZAAMHEID
Om de jongeren een goede mogelijkheid te bieden in hun ontwikkeling speelt school een belangrijke rol. Hierin heeft de gemeente een belangrijke rol om de onderwijsmogelijkheden in onze gemeente optimaal te kunnen realiseren. Startwijzer en de samenwerking met het RMC zijn hierin van belang om te monitoren hoe het met onze scholieren gaat. Ook wanneer er stagnatie is in de schoolcarrière is dit van belang.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING
De gemeente Smallingerland is centrumgemeente van RMC regio De Friese Wouden en ontvangt voor de uitvoering van de RMC-functie een bedrag van € 1.192.125,00 van het Rijk. De loonkosten en de projecten worden uitgevoerd binnen de beschikbaar gestelde Rijksbijdrage en de voorziening.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris,	de burgemeester,
PAANS	VAN DE NADORT

Zaaknummer: 0098219267

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

Kennis te nemen van het vastgestelde Jaarverslag StartWijzer 2022-2023 en Actieplan 2022-2024

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van, ~~10 juni~~ 13 mei 2024
de griffier, de voorzitter,

